

**İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
KARİYER PLANLAMA UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ**

**KAYMAKAMLIK MESLEĞİNE GİRİŞ:
SINAV SÜRECİ, GÖREVLER VE
KARİYER OLANAKLARI**

Volkan HÜLÜR
Eğil Kaymakamı

29 Nisan 2025 Salı

11.00

Dicle Üniversitesi 15 Temmuz Kültür ve
Kongre Merkezi Celal Güzelses Salonu

Kaymakamlık sınavına başvuru şartları nelerdir? Hangi bölümlerden mezun olunması gerekir?

Sınava Başvuru Şartları

- Kaymakam aday adaylarının yurt içindeki üniversitelerin veya diploma denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış olmak kaydıyla yabancı üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerinin uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, kamu yönetimi, iktisat, işletme, maliye, finans, ekonometri, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri bölümlerinden veya bu bölümlerden herhangi birinin müfredatında yer alan derslerin en az yüzde seksenine sahip olan diğer bölümlerden ya da hukuk fakültelerinden mezun olmak veya;
- Üniversitelerin mühendislik fakülteleri ile tarih, sosyoloji, halkla ilişkiler ve tanıtım, psikoloji bölümlerinden veya bu bölümlerden herhangi birinin müfredatında yer alan derslerin en az yüzde seksenine sahip olan diğer bölümlerden en az dört yıllık lisans eğitimi yapmış ve uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, kamu yönetimi, hukuk, maliye ve iktisat alanlarında tezli lisansüstü eğitimini tamamlamış olmak.
- Yukarıda belirtilen bölümlerden mezun olmayan kaymakam aday adayları; mezun oldukları bölümlerin müfredatının bahse konu bölümlerin müfredatının yüzde seksenine sahip olduğuna ilişkin Yükseköğretim Kurulundan alacakları eşdeğerlik belgesini, tezli lisansüstü eğitimini tamamlayan kaymakam aday adayları ise noter onaylı diploma suretlerini ya da mezun olduklarını gösterir resmî belgeleri mülakat sınavı için evrak teslimi esnasında diğer evraklarla birlikte İçişleri Bakanlığına ibraz etmek zorundadırlar.
- 01 Ocak 2025 tarihi itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olmak (01.01.1990 ve daha sonraki tarihlerde doğanlar).
- Askerlikle ilişkisi bulunmamak; askerlik hizmetini yapmış, erteletmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak.

Yazılı sınav ve mülakat süreci nasıl işler? Sınav içeriğinde hangi konulara ağırlık verilir?

Yazılı sınav; Bakanlıkça bu sınavı yapabilen kamu kurum ve kuruluşlarına (ÖSYM), düzenlenecek protokole göre yaptırılan yarışma sınavıdır. Atama yapılacak boş kadro sayısı, atanacaklarda aranacak şartlar ile başvuruya ve sınava ilişkin hususların yer aldığı duyuru, müracaat süresinin bitiminden en az onbeş gün önce duyurulur. Yazılı sınav soruları, 2023 ve 2025 sınavı itibarıyla 120 sorudan oluşan;

- Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi,
- Türkçe,
- Anayasa Hukuku,
- İdare Hukuku,
- Türkiye'nin İdari Yapısı,
- Türkiye'de Mahalli İdareler,
- Ekonomi,
- Türkiye'nin Sosyo-ekonomik Yapısı ile
- Türkiye'de Demokratikleşme ve İnsan Hakları konularından hazırlanır.

Yazılı sınavda, yüz tam puan üzerinden yetmiş puanın altına düşülmemek kaydıyla en yüksek puandan başlamak üzere, sınav ilanında belirtilen kadronun dört katı aday mülakata çağrılır. Mülakata çağrılan en son adayla aynı puanı almış bulunan diğer adaylar da kontenjan gözetilmeksizin mülakata çağrılır.

Mülakat, adayın;

- a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücünün,
- b) Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu, liyakati ile genel ve fiziki görünümünün,
- c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığının,
- d) Genel yetenek ve genel kültürünün,
- e) Çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının, puan vermek suretiyle değerlendirilmesi yöntemidir.

Mülakat komisyonu; Personel Genel Müdürünün başkanlığında İller İdaresi Genel Müdürü ve Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanından oluşur.

Adaylar, komisyon başkan ve üyeleri tarafından yukarıda (a) ila (e) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için yirmişer puan üzerinden değerlendirilir, verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında mülakat ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır. Mülakat sonucu; en yüksek puan alan adaydan başlamak üzere sıralama yapılarak mülakat başarı listesi hazırlanır ve bu liste mülakat komisyonu tarafından imzalanır.

Nihai başarı listesi, yazılı sınav puanı ile mülakat puanının aritmetik ortalaması tespit edilerek en yüksek puan alandan başlamak üzere hazırlanır. Bu sıralamaya tabi tutulanların nihai puanlarının eşit olması halinde, yazılı sınavda alınan puana öncelik tanınır. Yazılı sınav puanlarının da eşit olması halinde lisans diploması not ortalaması yüksek olan esas alınarak sıra belirlenir.

Nihai başarı listesindeki sıralama doğrultusunda sınav ilanında belirtilen kadro sayısı kadar adayın atama işlemleri yapılır.

Kaymakamlık sınavına hazırlık sürecinde önerdiğiniz kaynaklar ve yöntemler nelerdir?

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (8 Soru) → İnfomal Yayınları Tarihin Kara Kutusu Çıkmış Soru Bankası, İsmail Adıgüzel Tarihin Pusulası Konu Anlatım Kitabı, Mehmet Celal Özyıldız Tarih Konu Anlatım Kitabı, Ramazan Yetgin Tarih Konu Anlatım Kitabı.

Türkçe (20 soru) → Son 5 Yılın ALES çıkmış soruları ve 4 soruluk Sözel Mantık için çeşitli sınavlarda çıkmış tüm sorular.

Anayasa Hukuku (18 Soru) → ÖSYM'nin hazırladığı tüm sınavların çıkmış soruları, Prof. Dr. Ahmet Nohutçu Altın Seri Kanunname Kaymakamlık Anayasa Hukuku Konu Anlatım Kitabı, T.C. Anayasası, Metin Aydın Anayasa Hukuku Konu Anlatım Kitabı, Kaim Makam Kaymakamlık Mevzuat ve Teori Konu Anlatım Kitabı + Kaim Makam Kaymakamlık Mevzuat ve Teori Çözümlü Soru Bankası, KAS Soru Bankası.

İdare Hukuku (20 Soru) → ÖSYM'nin hazırladığı tüm sınavların çıkmış soruları, Prof. Dr. Ahmet Nohutçu Altın Seri Kanunname Kaymakamlık İdare Hukuku Konu Anlatım Kitabı, Metin Aydın İdare Hukuku Konu Anlatım Kitabı, Metin Kaya İmtiyaz Kaymakamlık Özgün Sorular Kitabı.

Türkiye'nin İdari Yapısı (16 Soru) → 1 ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, ÖSYM'nin hazırladığı tüm sınavların çıkmış soruları, Prof. Dr. Ahmet Nohutçu Altın Seri Kanunname Kaymakamlık Türkiye'nin İdari Yapısı Konu Anlatım Kitabı, Metin Aydın Türkiye'nin İdari Yapısı Konu Anlatım Kitabı.

Türkiye'de Mahalli İdareler (12 Soru) → ÖSYM'nin hazırladığı tüm sınavların çıkmış soruları, Prof. Dr. Ahmet Nohutçu Altın Seri Kanunname Kaymakamlık Mahalli İdareler Konu Anlatım Kitabı, Metin Aydın Mahalli İdareler Konu Anlatım Kitabı.

Ekonomi (12 Soru) → Zeynel Dinler İktisat Çıkmış Sorular Kitabı, Yüksel Bilgili Kaymakamlık Çıkmış Sorular Kitabı, Zühal Aydın İktisat Konu Anlatım Kitabı.

Türkiye'nin Sosyo-ekonomik Yapısı (8 Soru) → ÖSYM'nin hazırladığı tüm sınavların çıkmış soruları, Dr. Burcu Doğan Türkiye Ekonomisi Konu Anlatım Kitabı, Yakup Kepenek Türkiye Ekonomisi Kitabı, TÜİK Verileri.

Türkiye'de Demokratikleşme ve İnsan Hakları (6 Soru) → ÖSYM'nin hazırladığı tüm sınavların çıkmış soruları, Açık Öğretim Fakültesi Kaynakları, Temsil İmtiyaz Kaymakamlık İnsan Hakları ve Demokratikleşme Konu Anlatım Kitabı.

Kaymakamlık sınavına daha önce hazırlanmamış bir adayın ilk yapması gereken dersleri başla- bitir sistemiyle ilerletip temel altyapısını hazırlaması gerekir. Bir dersi bitirip diğer derse geçtiği sırada periyodik aralarla bol konu tekrarı, çeşitli okumalar ve hemen ardından çıkmış soru çözmesinde yarar var. Soru çözümlerinde muhakkak her sorunun açıklamasını okumak gerekir adayın konuyu daha net bir şekilde öğrenmesine ve soruları ezberlemekten kaçınmasını sağlar.

Özgün soru çözümünü ilgili dersi tamamen bitirdikten sonra çözülmesinin daha faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü aday derse tamamen hakim olmadan özgün sorulara başlarsa yanılğıya düşme olasılığı çok yüksektir.

Aday soru çözümleri sırasında yanlış yaptığı soruların konularına muhakkak tekrar çalışmalı ve kendine yanlış defteri hazırlamalı. Yanlış defteri, adayın yanlış çözdüğü soruları unutmayıp tekrar aynı hataya düşmesini engeller, adayın konuyu öğrenmesine oldukça katkı sağlar. Periyodik konu tekrarları sırasında muhakkak yanlış defterini de tekrar etmeli.

Son 3 yıllık kaymakamlık sınavının belirleyicisi genel yetenek ve genel kültür kısmı olmuştur. Dolayısıyla aday her gün Türkçe paragraf soruları çözmesinde fayda vardır.

Adayın sınava hazırlık sürecinde sosyal medyadan uzaklaşması gerekmektedir. Zamanımız çok kıymetli olacak.

2025 Yılı Kaymakamlık Sınavı Hukuk Soru Dağılımı	
1982 Anayasası	24
5393 Sayılı Belediye Kanunu	6
5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu	6
1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	5
5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	3
657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	3
5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	2
3 Sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	2
4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	1
10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1
2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu	1
3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	1
4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	1
2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu	1
6216 Sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun	1
3194 Sayılı İmar Kanunu	1
2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun	1
5355 Sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu	1
442 Sayılı Köy Kanunu	2
İdari Kavramlar	1
Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları	1
İdari İşlemler Teorisi	1
TOPLAM	66

Mülakatta başarıyı etkileyen en önemli unsurlar nelerdir?

Yazılı sınavı başarıyla tamamlayan aday büyük ölçüde liyakatini kanıtlamıştır. Mülakat aşamasında sizleri bir adım ileriye taşıyan hususlar;

- Eğitim Hayatındaki Başarıları
- Genel Kültür
- İfade Yeteneği ve Muhakeme Gücü
- Temsil Kabiliyeti
- İkna Kabiliyeti
- Davranış ve Tepkileri
- Kılık Kıyafet

Son yıllarda sınav sisteminde dikkat çeken değişiklikler oldu mu?

2022 Kaymakamlık Sınavında soru sayısı 100 iken 2023 ve 2025 Kaymakamlık Sınavında soru sayısı 120' ye çıkarıldı. (2024 yılında sınav yapılmadı.)

Aynı zamanda 2025 Kaymakamlık Sınavına girebilecek adayların üniversite – bölümlerinde değişiklik yapıldı;

- Mühendislik Fakülteleri
- Tarih,
- Sosyoloji,
- Halkla İlişkiler ve Tanıtım,
- Psikoloji bölümleri

Lisans mezuniyeti artı tezli yüksek lisans mezuniyeti ile sınava girebilecektir. Ayrıca bu adayların; uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, kamu yönetimi, hukuk, maliye ve iktisat alanlarında tezli yüksek lisans yapmış olması ve bunların müfredatının en az yüzde 80'ine sahip olan diğer bölümlerin eş değerlik belgesi alması gerekmektedir.

Kaymakamlık mesleğinde yükselme olanakları nelerdir? Vali ya da başka üst makamlara geçiş nasıl olur?

Öncelikle Kaymakamlık mesleği 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı içerisinde yer alan bir kariyer mesleğidir. Dolayısıyla belirli bir eğitim ve sınav koşullarını tamamlamak gerekir. Valilik ise istisnai memuriyettir. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre istisnai memurluklarda genel memur olma şartlarını taşınması yeterlidir. Bu nedenle bir kaymakamın görev içi yükselme sınavları ile doğrudan vali olması söz konusu değildir.

İstisnai memuriyet kapsamında ve üst makamlara geçişimiz; başta Cumhurbaşkanımızın takdiri, görev ve nitelik açısından özellik gösteren belirli bir bilgi birikimi, tecrübe, üstün başarılar, devletimize ve milletimize sağladığımız faydalar önem arz eder.

Kaymakamlık mesleğinden

- Vali Yardımcısı,
- Daire Başkanlığı,
- Hukuk Müşavirliği,
- İl Hukuk İşleri Müdürlüğü,
- Bakanlık Genel Müdür Yardımcılığı,
- Bakanlık Şube Müdürlüğü gibi mesleklere geçmek Cumhurbaşkanımızın kararı ile gerçekleşir.

Yurtdışı görevler, projeler veya eğitim fırsatları oluyor mu?

Yüksek lisans veya bilginizi arttırmak amacıyla 12 ay süreyle yurtdışında bulunursunuz. Bu süre zarfında, dil eğitiminizi tamamlarsınız. Daha sonra uygulamaları yerinde görmek ve incelemelerde bulunmak amacıyla mesleki eğitimler de almaya devam edersiniz. Başlangıçta Bakanlıkça verilen tez konularıyla ilgili hem eğitim aldığınız dilde hem de Türkçe tez hazırlamak da zorunludur. Dil eğitimi sırasında başarısız olursanız yahut davranışlarınız ve tutumlarınızda bir uygunsuzluk tespit edilirse Türkiye'ye geri çağırılırsınız ve disiplin işlemlerinizi başlar.

Meslek içi eğitim ve gelişim olanakları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Mülakatlarda başarılı olduktan ve nihai başarı listesi açıklandıktan sonra sizleri 3 yıllık bir staj dönemi bekliyor. Bunları sıralamak gerekirse;

- 2 ay İl Merkez Stajı
- 3 ay Kaymakam Refikliği Stajı
- 2 ay Mülkiye Müfettişi Refakatinde Staj
- 4 ay Bakanlık Merkez Stajı (Dil Kursu)
- 12 ay Yurtdışı Stajı
- 9 ay Kaymakam Vekilliği Stajı
- 4 ay Kaymakamlık Kursu

Bu noktada ise Bakanlığın bu kursların süresi ve sırasını duruma göre değiştirebileceğini, stajlardan bir kısmını kaldırabileceğini veya yeni stajlar ekleyebileceğini unutmamalısınız. Öyleyse stajların ayrıntılarına bir bakalım:

1. İl Merkez Stajı

İl merkez stajında belirlenen valilik, Bakanlık birimleri, il özel idaresi ve il belediyesinde bizzat valinin gözetimi altında çalışacaksınız. İkinci haftada ise Ankara’da yurtiçi uyum eğitiminiz olacak. Bu noktada sizden istenen hizmetlerin işleyişini öğrenmeniz ve bir rapor halinde sunmanız olacaktır. Başlar başlamaz adınıza oluşturulan staj dosyanıza da vali ya da görevlendirdiği vali yardımcısı tarafından performansınız hakkında yazılar girilir. Burada değerlendirmeler yapılır.

2. Kaymakam Refikliği Stajı

Bu noktada 1,5 ay bir kaymakam, 1,5 ay da başka bir kaymakam olmak üzere iki kaymakamla çalışacaksınız. Bu noktada kaymakamın karşılaştığı sorunlar, görev ve yetkileri yakından inceleme fırsatınız olacak. Her iki stajınızın da sonunda deneyimlerinizi paylaşacağınız bir rapor sunmakla yükümlüsünüz.

3. Mülkiye Mufettişı Refakatinde Staj

2 ay süren bu stajda ise bir mülkiye mufettişinin refakatiyle il ve ilçe teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yakından takip etme şansı bulursunuz. 2 ayın sonunda refakat sırasında edindiğiniz tecrübeleri rapor olarak sunmak zorundasınız. Ayrıca mülkiye mufettişi de aynı şekilde kendi değerlendirmelerini hem genel müdürlüğe hem de bağlı olduğunuz valiliğe rapor olarak iletir.

4. Bakanlık Merkez Stajı (Dil Kursu)

Yurtdışı eğitimine gitmeden önce yabancı dil ağırlıklı bir eğitimden geçersiniz. Son haftada yurtdışı stajınız ile ilgili olarak bir uyum programı düzenlenir. Bu noktada herhangi bir rapor ya da sınav durumu yönetmelikte yer almamaktadır.

5. Yurtdışı Stajı

Yüksek lisans veya bilginizi arttırmak amacıyla 12 ay süreyle yurtdışında bulunursunuz. Bu süre zarfında, dil eğitiminizi tamamlarsınız. Daha sonra uygulamaları yerinde görmek ve incelemelerde bulunmak amacıyla mesleki eğitimler de almaya devam edersiniz. Başlangıçta Bakanlıkça verilen tez konularıyla ilgili hem eğitim aldığınız dilde hem de Türkçe tez hazırlamak da zorunludur. Dil eğitimi sırasında başarısız olursanız yahut davranışlarınız ve tutumlarınızda bir uygunsuzluk tespit edilirse Türkiye'ye geri çağırılırsınız ve disiplin işlemlerinizi başlar.

6. Kaymakam Vekilliği Stajı

Şimdi gerçekten kaymakamlık mesleğine ilk adımlarınızı atmaya başlayabilirsiniz. Kaymakam vekilliğinde boş kalan kaymakamlık makamlarına kaymakam vekili olarak atanırsınız. Bir valinin gözetimi altında halkla olan ilişkinizden kılık kıyafetinizin uygunluğuna kadar birçok açıdan değerlendirilir, staj dosyanıza değerlendirmeler yazılır.

7. Kaymakamlık Kursu

Bütün stajınızın son düzlüğündesiniz artık. Şimdi sıra Genel Müdürlüğün kararıyla başlatılan kurs programına çağırılabilirsiniz. Bunun için staj dosyanızın olumlu raporlanması, tezinizin başarıyla tamamlanması, stajınızı makul sürelerde tamamlamış olmanız gerekmektedir. 2,5 yılın sonunda şartları sağladığınız takdirde kaymakamlık kursuna çağırılırsınız. Eğer şartları sağlamamışsanız bir sonraki kurs açılana kadar bulunduğunuz valilikte stajınızı yapmaya devam edersiniz.

Kursta kamu yönetimi seminer ve konferanslarıyla birlikte panel, açık oturum, geziler düzenlenir. Kaymakamlık Kursunun sonunda en az üç sorunun sorulduğu bir sözlü sınava tabi tutulursunuz. 100 üzerinden 60 ve üstü alırsanız başarılı olarak geçersiniz.

Özel Durumlar

1. Kaymakamlık stajınız boyunca başta da belirtildiği gibi stajlarınızın birebir bu sıra, düzen ve süre içerisinde olacağı garanti değildir. Gerekirse diğer kamu kurum ve kuruluşlarında staja tabi tutulabilirsiniz.
2. Valiliklerde daha uzun süre kalmanız halinde valiliğin belirlediği bir hizmet biriminde göreve başlayabilirsiniz.
3. Tüm bu raporlar ve staj dosyaları haricinde bir de “Kaymakamlık Tezi” yazmak zorundasınız. Bu noktada size bir tez konusu verilir ve Genel Müdürlükten bir danışman aracılığıyla tez yazım süreciniz hakkında yardımcı olunur. Tez bittikten sonra soru cevap usulü tezler değerlendirilir. Buna göre tezler başarılı ya da başarısız olarak sınıflandırılır. Tezi başarısız olan adaylar bir ay süre içinde ikinci kez tezlerini sunmak zorundadır.
4. Kaymakamlık adaylığınıza yönetmelikte geçen sebeplerden ötürü son verildiği takdirde memuriyetle ilişkisi kesilebilir. Daha önce memur olarak asaleti tasdik edilmiş olan ve 2 yıl içinde kaymakam adayı olarak asaleti tasdik edilmemiş olanlar Bakanlığın merkez ya da taşra teşkilatında Genel İdare Hizmetleri sınıfına atanır.
5. Kursu başarıyla tamamlayanlar kura yöntemi ile atanır. Sıralamada ilk üçe giren adaylar listedeki ilçelerden istediklerini seçerler.